

Vil du delta i forskningsprosjektet

Hvordan kan opplæring i og bruk av talemaskiner føre til større grad av deltagelse for multifunksjonshemmede i videregående skole?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke sammenhenger mellom multifunksjonshemming, talemaskiner og deltagelse. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Problemstillingen tar utgangspunkt i ordlyden i opplæringslova § 3-13:

Elever, lærlingar, praksisbrevkandidatar og læreknadidatar som helt eller delvis manglar funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerande kommunikasjon, skal få nytte eigna kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmiddel i opplæringa. Når en elev eller læreknadidat ikkje har eller kan få tilfredstillande utbyte av det ordinære opplæringstilbodet, har eleven eller læreknadidataen rett til spesialundervisning etter reglane i kapittel 5. Dette inkluderer nødvendig opplæring i å bruke alternativ og supplerande kommunikasjon.

Forskningsprosjektet vil undersøke hvordan opplæringen i talemaskinbruk foregår, hva multifunksjonshemmede elever bruker talemaskinen til, og til slutt også hvordan opplæringsansvarlig reflekterer omkring valg av metoder i opplæringen i talemaskinbruk.

Følgende forskningsspørsmål søkes belyst i prosjektet:

- a) Hva er innholdet i opplæringen/Hvilke kommunikasjonshandlinger uttrykkes ved hjelp av talemaskiner?
- b) Hvordan foregår opplæringen?

- c) Hvorfor velger en dette innholdet og hvorfor benytter en seg av disse metodene i opplæringen?

Forskningsspørsmålene a) og b) søkes belyst gjennom at jeg fysisk er til stede i klasserommet og observerer opplæringen. Forskningsspørsmål c) søkes belyst gjennom intervju med kontaktlærer

Forskningsprosjektet er en del av Mastergraden i Logopedi ved Norges teknisk - naturvitenskapelige universitet, NTNU.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

NTNU er ansvarlig for forskningsprosjektet. Thomas Helgesen er personvernansvarlig ved NTNU.
thomas.helgesen@ntnu.no

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta fordi jeg gjennom mitt arbeide hos skoleeier, Hordaland Fylkeskommune, er gjort kjent med at elevene i denne klassen i stadig større grad gjør bruk av høyteknologiske ASK- hjelpemiddel som talemaskiner. Det finnes lite forskning knyttet til multifunksjonshemmedes opplæring i og bruk av talemaskiner. Dette er et felt som det potensielt er svært nyttig å undersøke, særlig med tanke på å identifisere hjelpemidler som kan bidra til større grad av deltagelse og medbestemmelse for multifunksjonshemmede. Det er kun elever, lærere og assistenter med tilknytning til denne klassen som får spørsmål om å delta.

Hva innebærer det for deg å delta?

I observasjonen vil jeg ha fokus på å registrere hvordan elevene lærer å bruke talemaskinen og hva de bruker den til. Dette betyr blant annet at jeg vil registrere om elevene bruker talemaskinen til å å be om det de vil ha, - til å uttrykke følelser, - til å si nei, - til å be om og få oppmerksomhet og samvær med andre mennesker, etc.

Observasjonen er tenkt gjennomført i løpet av en - 1- skoleuke skoleåret 2018/19. Jeg vil så langt det er mulig, forsøke å delta i all undervisningstid i løpet av denne uken.

Observasjonene registreres fortløpende i form av håndskrevne notater. Ditt navn kodes i notatene.

I neste omgang danner observasjonsnotatene utgangspunkt for et 30 – 60 minutters intervju med elevenes kontaktlærer. I intervju med kontaktlærer benytter jeg meg av lydopptak. I dette intervjuet brukes kun kodenavn for alle deltagerne i prosjektet. Intervjuet med lærer fokuserer på hvordan kontaktlærer reflekterer rundt valg av innhold og metoder i opplæringen i talemaskinbruk.

Observasjoner i klasserommet og intervju med kontaktlærer brukes i neste omgang som utgangspunkt når jeg i mastergradsoppgaven drøfter hvordan talemaskiner kan føre til større grad av deltagelse for multifunksjonshemmede.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Dette vil ikke påvirke ditt forhold til skoleeier, Hordaland Fylkeskommune.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Det er kun jeg og min veileder Heidi Gilstad (se kontaktinfo til veileder under) som har tilgang til opplysninger som fremkommer i forskningsprosjektet. Observasjonsnotater, lydopptak av intervju og samtykkeerklæringer oppbevares innelåst hver for seg. Alt datamateriell som fremkommer ved observasjon og intervju lagres på egen datamaskin uten internettilgang.

Ettersom utvalget for forskningsprosjektet er svært lite er det mulig at deltagerne i forskningsprosjektet vil kunne kjenne igjen hverandre i masteroppgaven. Det er også mulig at et lite antall arbeidskolleger (2 – 3) på min arbeidsplass i Hordaland fylkeskommune vil kunne kjenne igjen deltagere i prosjektet. Mine arbeidskolleger har taushetsplikt. Jeg vil derfor forsikre deltagerne om at opplysningene som publiseres i masteroppgaven kun skal omhandle bruk av talemaskiner og opplæring i talemaskinbruk.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes til 20. juni 2019. Alle data om deg vil da bli slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Norges Teknisk- Naturvitenskapelige Universitet, NTNU, har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Heidi Gilstad, Førsteamanuensis ved institutt for språk og litteratur, er oppnevnt som veileder. Du må gjerne ta kontakt med Gilstad på epost: heidi.gilstad@ntnu.no eller på telefon 73551533/90122653.
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personvernombudet@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Heidi Gilstad

Prosjektansvarlig

(Forsker/veileder)

Linda Iren Pettersen

Student

91195109

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Hvordan kan opplæring i og bruk av talemaskiner føre til større grad av deltagelse for multifunksjonshemmede i videregående skole?* og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

- å delta i observasjonsstudiet (alle deltagere, også inkludert kontaktlærer)
- å delta i intervju (kun kontaktlærer)
- at opplysninger om meg kan gjenkjennes av de andre som deltar i studien
- Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 20.juni 2019

----- dato -----
(prosjektdeltagers navn)